

СОВЕТ НОВОКИРЕМЕТСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКСУБАЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЯҢА КАРМӘТ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

2026 елның 27 марты

Яңа Кармәт авылы

КАРАР

№19

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл
жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмә хакында**

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлеге Уставы, Аксубай районы прокуратурасының 2026 елның 11 февралендәге 02-08-02-2026/Прдп16-26-20920004 протесты нигезендә Яңа Кармәт авыл жирлеге Советы КАРАРЫ:

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне яңа редакциядә (1 нче кушымта) расларга.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлеге Советы «Яңа Кармәт авыл жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмә» 2011 елның 12 декабрендәге 12 номерлы карары (Яңа Кармәт авыл жирлеге Советы № 8, 23.05.2014 ел, № 6, 19.10.2015 ел карарлары редакциясендә) үз көчен югалткан дип танырга.

Өлеге карарны хокукый мәгълүмат порталында рәсми рәвештә бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында <http://Aksubaevo.tatarstan.ru> урнаштырырга

4. Өлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

5. Өлеге карар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

Аксубай муниципаль районы
Яңа Кармәт авыл жирлеге башлыгы

И.Р.Шакиров

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл җирлегендә бюджет процессы турында нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәтавыл җирлеге бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләре проектын (алга таба – җирлек) бюджеты проектын тәзү һәм карау, аны үтәүне тикшереп тору, бюджет исәбен алып бару, бюджет хисаплылыгын тәзү, карау һәм раслау тәртибен билгели.

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Бюджет процессының хокукий нигезе

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - РФ БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Җирлек уставы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

3. Җирле үзидарә органнары авыл җирлекләре бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларны үз компетенцияләре чикләрендә РФ БК нигезендә кабул итә.

Статья 2. Җирлек бюджеты турындагы карарның гамәлдә булу вакыты

1. Җирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яисә) Җирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

3. Җирлектә бюджет процессын мәгълүмати тәэмин итү дөүләт һәм муниципаль (ижтимагий) финанслар белән идарә итү өлкәсендә дөүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын куллану юлы белән Россия Федерациясе БК таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла

Статья 3. Җирлекнең бюджет вәкаләтләре.

1. Җирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

-җирле бюджет проектын тәзү һәм карау, җирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору һәм җирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

-җирле бюджет проектын тәзү һәм карау, җирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру, җирле бюджет үтәлеше турында хисап тәзү һәм раслау;

-жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;
-жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;
-муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен жирле бюджетка караган өлешендә билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК тарафыннан жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

Жирлекләрнең жирле үзидарә органнары, әлеге статьяның 1 пунктында санап үтелгән вәкаләтләр белән беррәттән, РФ БК нигезендә жирлек территориясе составына керүче аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметаларын тәзү, раслау һәм үтәү тәртибен билгеләү буенча бюджет вәкаләтләрен дә гамәлгә ашыралар.

Статья 4. Жирлек бюджетының хокукый рәвеше

1. Жирлекнең үз бюджеты бар.

2. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәт авыл жирлегенә Советы (алга таба - жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен каралган.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаларны белем бирүнең һәм тотуның башка рәвешләреннән файдалану рәхсәт ителми.

4. Жирлек бюджетында Россия Федерациясенәң бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5. Жирлек бюджетының состав өлеше сыйфатында аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметалары каралырга мөмкин.

Статья 5. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм җыямнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

Статья 6. Жирлек бюджеты чыгымнары

Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәлгән тиешле федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләр белән бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 7 . Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре:

-жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар кабул итү һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы булган башка мәсьәләләргә, шулай ук жирлек (жирлек исемнән) тарафыннан әлеге мәсьәләләр буенча шартнамәләр (киләшүләр) тәзүгә.

-жирле үзидарә органнары үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукий актлар кабул итү;

-муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан жирлек исемнән шартнамәләр (киләшүләр) тәзү.

2. Жирлекнең әлеге статьяның 7.1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре РФ БК каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

4. Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дәүләт һакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйлә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

Статья 8. Жирлектә бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлектә бюджет процессы РФ БК билгеләгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Жирлектә бюджет процессы төп этапларны үз эченә ала:
жирлек бюджеты проекты тәзү;

жирлек бюджетын карау һәм раслау; жирлек бюджеты үтәләше; жирлек бюджеты үтәләшен тикшереп тору; бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
бюджет хисабын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

2 бүлек. Бюджет процессында катнашучылар, бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Статья 9. Жирлектә бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар була:

- 1) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәтавыл жирлегә башлыгы (алга таба-жирлек башлыгы);
- 2) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәтавыл жирлегә Советы (алга таба-жирлек Советы);
- 3) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яңа Кармәтавыл жирлегә Башкарма комитеты (алга таба-жирлек башкарма комитеты);
- 4) жирлекнең ревизия комиссиясе (тышкы муниципаль финанс контроле органы);
- 5) жирлек Башкарма комитеты органы (вазыйфаи зат) (эчке муниципаль финанс контроле органы, финанс органы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) ;
- 7) бюджет керемнәренең баш администраторлары (администраторлары) ;
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторлары (администраторлары) ;

9) бюджет акчаларын алуучылар

Статья 10. Жирлек башлыгы бюджет вәкаләтләре.

Жирлек башлыгы:

- 1) финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча жирлек Советы кабул иткән муниципаль хокукый актларны жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзаль һәм халыкка җиткерә;
- 2) үзенә Россия Федерациясе бюджет законнарында, жирлек Уставында һәм жирлекнең башка муниципаль хокукый актларында беркетелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 11. Жирлек Советы бюджет вәкаләтләре

Жирлек Советы:

- 1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисапны карый һәм раслый;
- 2) үз утырышларында жирлек бюджеты үтәлешенә аерым мәсьәләләрен карау барышында, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат гарызнамәләренә бәйле рәвештә тикшереп тора;
- 3) ағымдагы елга жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертә;
- 4) Россия Федерациясенә Салымнар һәм җыямнар турындагы законнары нигезендә жирле салымнарны һәм җыямнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгара;
- 5) жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;
- 6) бюджет үтәлешен тикшереп торучы органнарның хокукый статусын тәзи һәм билгели
- 7) РФ БК, бюджет законнарының башка хокукый актлары, жирлек уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра

Статья 12. Жирлек Башкарма комитеты бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Башкарма Комитеты:

- 1) бюджет проектын тәзүне тәэмин итә һәм аны кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә жирлек Советы раславына кертә;
- 2) Әгәр РФ БКда башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;
- 3) жирлек бюджеты үтәлешен һәм бюджет хисабын тәзүне тәэмин итә;
- 4) жирлек советын раслауга бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;
- 5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;
- 6) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание булдыру тәртибен һәм муниципаль задание үтәлешен финанс белән тәэмин итү тәртибен билгели;
- 7) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирлек Башкарма комитетының жирле бюджетны тәзүне һәм аның үтәлешен оештыручы органы (вазыйфаи заты) (алга таба - финанс органы).

Финанс органы:

- 1) жирлек бюджеты проектын тәзи һәм аны жирлек Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;
- 2) жирлек бюджеты үтәлешен оештыра;
- 3) бюджет хисабын тәзү тәртибен билгели;
- 4) бюджет акчаларының баш администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, активлар белән идарә итү сыйфаты мониторингы керә, ул үзе билгеләнгән тәртиптә;

5) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Финанс органы яисә башка вәкаләтле органнар ай саен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджетының касса үтәлеше турында хисап тәзиләр һәм тапшыралар.

Җирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре җирлек администрациясе һәм район администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Җирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи заты) :

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тора;

2) физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда җирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук җирлек бюджетыннан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (килешүләренә) шартларын үтәүне тикшереп тора;

3) җирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (килешүләренә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының, шулай ук РФ БК каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тора;

4) җирлек акчаларын бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, муниципаль биремнәренә үтәлеше турындагы хисапларның, җирлек бюджетыннан акчалар бирү нәтижәләгә күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәҗәсен тикшереп тора;

5) Сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган контрольне гамәлгә ашыра.

Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукый актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 13. Җирлек ревизия комиссиясе бюджет вәкаләтләре

Җирлекнең ревизия комиссиясе муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләрен РФ БК нигезендә гамәлгә ашыра.

Җирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук башкара:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономияләгән һәм нәтижәләгән билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитына;

2) җирлек бюджеты турындагы карарлар проектларына, шул исәптән җирлек бюджеты күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгәнә экспертиза ясау;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) җирлектә бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

5) җирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләрнең һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләргә.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең бюджет вәкаләтләре килешү нигезендә районның контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

Статья 14. Бюджет акчаларын бүлүченең бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) аңа расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын күрсәтүчеләрнең һәм алучыларның исемлеген тәзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә үтәргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләмәләрен тәзи;

5) бюджет язмасын тәзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм алучылар буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын булдыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) җыелма бюджет язмасын тәзү һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торган бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр тәзи һәм раслый;

10) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләрнең һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын тәзи;

12) жирлек исемнән үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

13) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

14) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) жирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм (яисә) алучылар буенча бүлә һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын үз карамагында булган баш бүлүчегә бюджет язмасын тәзү һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы билгеләгән башка субсидияләрнең һәм бюджет инвестицияләренең, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

5) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчө билгелэгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

3. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчө судта жирлек исемненнән жирлеккә карата дөгьвалар буенча жавап бирүчө вәкиле буларак чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органнарының яисә шушы органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә ведомстводан чыгып, шул исәптән жирле үзидарә органнарының законга яисә башка хокукий актка туры килми торган актларын чыгару нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны каплау турында;

2) казначылык органнарында, финанс органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) шәхси счеты (Счеты) ачылмаган бурычлы казна учреждениесеннән акчалар, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

3) ул ведомство буйсынуындагы казна учреждениесе булган бюджет акчаларын алучыга аның акча йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житәрлек булмаганда күрсәтелә торган;

4) жирлеккә карата Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукий берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчө вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгьвалар буенча.

4. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчө судта жирлек исемненнән гамәлләре (гамәл кылмаулары) жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә акчаларны түләтү турындагы дөгьвалар буенча дөгьвачы вәкиле буларак чыгыш ясый.

Статья 15. Бюджет керемнәре баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) жирле бюджет керемнәренең үзенә буйсынган администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджетының уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;

4) жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганаclarы исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганаclarы реестрына кертү өчен аңа беркетелгән керем чыганаclarы турында белешмәләр тапшыра;

6) бюджетка керемнәр керемнәрен фаразлау методикасын раслый

7) мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә;

8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

9) үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфаты, муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар сыйфаты мониторингы керә, ул үзә билгеләнгән тәртиптә;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

1. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дәрәҗәсизлеген, тулылыгын һәм вакытында башкарылуын тикшереп тора;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпкә алу (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренә баш администраторына бюджет керемнәренә баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын тәзи һәм тапшыра;

6) сумманы күчерү көненнән дә соңга калмыйча бирә, дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затларның акчаларын түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларының керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түләүләрне «Дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәгә 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дөүләт һәм муниципаль түләүләр турында дөүләт мәгълүмат системасын, Россия Федерациясә законнарында каралган очраклардан тыш;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычны түләтүгә өметсез дип тану турында Карар кабул итә;

8) бюджетка түләүләр, алар буенча пенялар һәм штрафлар буенча дебитор бурычларын түләтү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруның Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә эшләнгән регламентын билгели;

9) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Жирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары исемлегә Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Статья 16. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының үзенә буйсынган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча керемнәренә һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (бюджетның бердәм счетындагы калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән, бердәм салым түләвенә бәйлә операцияләрдән, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм Россия Федерациясә

законнарында мәжбүри түлөлүргө карата каралган аванс түлөвенө бэйле операциялөрдөн, акчалата түлөүгө бэйле операциялөрдөн тыш) Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм Россия Федерациясенең таможня жайга салуы турындагы законнарында каралган нигез белән;

3) үз карамагына бүлеп бирелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганакларын юкка чыгару өчен билгеләнгән ассигнованиелөрдөн файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиелөрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бүлө һәм бюджетның тиешле өлөшен үти;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының бюджет хисабын тәзи;

6) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча Кертемнөре фаразлау методикасын Россия Федерациясе Хөкүмөте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләплөр нигезендә раслый;

7) бюджет ассигнованиелөрен нигезлөүне тәзи;

8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтөп, эчке финанс аудитын гамәлгө ашыра.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча керемнөре һәм түлөлөрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгө ашыра (бюджетның бердәм сетындагы калган акчалар белән идарә итү операциялөреннән, бердәм салым түлөвенө бэйле операциялөрдөн, Евразия икътисады берлеге хокукында һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түлөлүргө карата каралган аванс түлөвенө бэйле операциялөрдөн, акчалата түлөүгө бэйле операциялөрдөн тыш) Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм Россия Федерациясенең таможня жайга салуы турындагы законнарында каралган нигез белән;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының бюджетка тулылыгын һәм үз вакытында керүен тикшереп тора;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджетка керемнөре һәм бюджеттан түлөлөрне тәэмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптө бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтлөрен гамәлгө ашыра, аның карамагында;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтөп, эчке финанс аудитын гамәлгө ашыра;

7) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтлөрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтлөрен гамәлгө ашыра

Статья 17. Бюджет акчаларын алуының бюджет вәкаләтлөре

Бюджет акчаларын алуы:

1) бюджет сметасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәлөренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиелөренең житкерелгән лимитлары чиклөрендө бюджет йөкләмәлөрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенө каралган бюджет ассигнованиелөреннән файдалануның нөтижәлөлеген, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегө (бүлүчегө) бюджет язмасын үзгөртү буенча тәкъдимнөр кертө;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтер исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын тәзи (бюджет хисабын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алуының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегө (бүлүчегө) бирә;

7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

8) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3 бүлек. Жирлек бюджеты проектын тәзү

Статья 18. Гомуми нигезләмәләр

1. Жирлек бюджеты проектын чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында социаль - икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектын РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

3. Жирлек бюджеты проектын жирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

4. Жирлек бюджеты проектын тәзү-жирлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлегә.

5. Жирлек бюджеты проектын турыдан-туры финанс органы тәзи.

Статья 19. Жирлек бюджеты проектын тәзү өчен кирәкле белешмәләр.

Жирлек бюджетының проектын тәзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясә Федераль Собраниесенә Россия Федерациясә Президенты юллагасы нигезләмәләре;

Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәис) юллагасы;

Россия Федерациясенә милли үсеш максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенә аларга ирешү юнәлешен билгели торган документларда;

Поселение бюджет һәм салым сәясәтенә төп юнәлешләре;

халыкның социаль-икътисадый үсешен фаразлау;

озак сроклы чорга жирлек бюджет фаразында (бюджет фаразы проектын, бюджет фаразы проектын);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектын, күрсәтелгән программалар проектын).

Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы тәзү максатларында финанс органы жирлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларыннан, шулай ук жирле үзидарәненә башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокукы.

Статья 20. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Социаль-икътисадый үсеш фаразы Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен кимендә өч елга әзерләнә. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын эшләү жирлекнең Башкарма комитеты (Башкарма комитетының вәкаләтле вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы жирлек советына жирле бюджет проектын кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта жирлек Башкарма комитеты тарафыннан хуплана.

3. Бюджет проектын тәзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү бюджет проектынның төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының икенче абзацында билгеләнгән очрактан тыш, Жирлек башкарма комитеты һәм район башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

Статья 21. Жирлек бюджеты керемнәрен фаразлау

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе законнарының, Татарстан Республикасы законнарының һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгели торган Жирлек Советы карарларының күрсәтелгән көнгә гамәлдә булган территорияне социаль-иқтисадый үстерү фаразы нигезендә фаразлана

Жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм жирле бюджет турында карар проекты кертелгәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек Советы карарлары агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә чираттагы финанс елында, агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

Статья 22. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 23. Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясә

1. Халыкның салым чыгымнары исемлеге жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар буенча, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Халыкның салым чыгымнарын бәяләү ел саен, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләгән бәяләгәндә исәпкә алына.

Статья 24. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Жирлек башкарма комитеты тарафыннан үзе билгели торган тәртиптә билгеләнә. Муниципаль программаларны эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программалар бюджет турындагы карарга агымдагы финанс елның 1 февраленнән дә соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек бюджетының һәр программа буенча жирле бюджет чыгымнарының максатчан маддәсе турында карар белән, Жирлек башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә раслана.

4. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлеләгән бәяләү үткөрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туктату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4 бүлек. Бюджет проектын төзү, карау һәм раслау.

Статья 25. Гомуми нигезләмәләр.

1. Бюджет турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет кытлыгы (профицита), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, җирлек Советы карарлары (бюджет турындагы Карардан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар белән раслана:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары Исемлеге;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчәләре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчәләре һәм төркемчәләре) буенча бүлү) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, җирлек Советы карары белән билгеләнгән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

план чорының беренче елына шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмдә (Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 5 проценты күләмдә җирлек (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтеләп, ;

җирлек бюджетының җирлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Бюджет турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, бюджет турындагы карар белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелгә (бюджетта чагылыш табырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган аерым төр керемнәр буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 26. Җирлек Советы каравына бюджет турында карар проектыны кертү

1. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты бу елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча җирлек Советы каравына җирлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелә.

2. Проект белән бер үк вакытта җирлек Советына бюджет турындагы карарлар тапшырыла:

- 1) җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- 2) агымдагы финанс елының узган чорында җирлекне социаль-икътисадый үстерүнең беренчел йомгаклары һәм агымдагы финанс елында җирлекне социаль-икътисадый үстерүнең көтелә торган йомгаклары;
- 3) җирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- 4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, җирлек бюджеты кытлыгы (профициты));
- 5) бюджет проектына аңлатма язуы;
- 6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплары;
- 7) Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елына муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге;
- 8) агымдагы финанс елына җирлек бюджетының көтелә торган үтәлешен бәяләү;
- 9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыктар килеп чыккан очракта бирелә торган җирлек Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары;
- 10) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары реестрлары;
- 11) муниципаль программалар паспортлары (паспортлар проектлары) (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары);
- 12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тапшырылган документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, җирле бюджет турындагы карар проекты эшләр бетерү өчен җирлек башкарма комитетына кире кайтарылырга тиеш.

Статья 27. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Җирлек Советы утырышында җирле бюджет турындагы карар проекты каралганчы, әлеге проектның җирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулары үткәрелә.
2. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча җирле бюджет турында карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр төзелә, алар җирлек Башкарма комитетына жиберелә һәм җирле бюджет турында карар проектын карау алдыннан җирлек Советына җиткерелә.

Статья 28. Җирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Бюджет турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе РФ БК таләпләре нигезендә җирлек Советы карары белән билгеләнә.
2. Җирлек Башкарма комитеты бюджет турындагы карар проектын җирлек Советына керткән көннән алып ике эш көне эчендә җирлек Советы Рәисе аны экспертиза уздыру өчен ревизия комиссиясенә жиберә.
3. Ревизия комиссиясә күрсәтелгән проектны алган көннән алып ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясә бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.
4. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты Ревизия комиссиясә бәяләмәсә белән комиссиягә, шулай ук җирлек Советы депутатларына карауга жиберелә.

5. Ревизия комиссиясе бәяләмәсе җирлек Советы депутатлары тарафыннан җирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр эзерләгәндә исәпкә алына.
6. Җирлек Советы рәисе ревизия комиссиясе бәяләмәсе нигезендә бюджет турындагы карар проектын җирлек Советы каравына кабул итү йә аны эшләп бетерү өчен җирлек башкарма комитетына кайтару турында Карар кабул итә.
7. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә җирлек башкарма комитеты тарафыннан җирлек Советына эшләп бетерүгә кәргән көннән алып биш эш көне эчендә тапшырылырга тиеш.
8. Җирлек советы җирлек бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.
9. Җирлек бюджеты проекты, җирлек бюджетын раслау турындагы карар җирлек Советы тарафыннан рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

Статья 29 . Җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Җирлек Башкарма комитеты әлеге карарны хокукый җайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү хакында карар проектын эшләүне тәмин итә һәм аны җирлек советына тапшыра.
2. Җирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын турыдан-туры финанс органы эшли.
3. Җирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын карау һәм раслау җирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.
4. Җирлек Советының җирлек бюджеты турындагы карарына үзгәрешләр кертү турындагы карары җирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.
- 5 бүлек. Җирлек бюджеты үтәлеше

Статья 30. Җирлек бюджеты үтәлеше нигезләре.

1. Бюджет үтәлешен җирлек Башкарма комитеты тәмин итә.
2. Бюджет үтәлешен оештыру финанс органына йөкләнә.
3. Бюджет үтәлеше җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.
4. Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуында үтәлә.
5. Агымдагы финанс елында бюджет ассигнованиеләре бүлөп бирүне таләп итүче суд актларын (затларга китерелгән зыянны компенсацияләү максатларында чыгарылган суд актларыннан тыш) үтәү чыгымнарның суд актында билгеләнгән максатларга туры килә торган статьялары буенча җирлек бюджеты турындагы карарда каралган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Статья 31. Җирлекнең җыелма бюджет язмасы

1. Җыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.
Җыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы җитәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.
2. Җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре җирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.
Җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында Карар кабул ителгән очракта, финанс органы җитәкчесе җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.
3. Җыелма бюджет язмасына РФ БК 217 статьясының 3 пунктында каралган очрактарда җирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертелмичә, финанс органы җитәкчесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы карарында (жирлекнең бюджет турындагы карарынан тыш) финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләр каралырга һәм (яисә) бюджет турындагы карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү турындагы нигезләмәләр каралырга мөмкин.

Статья 32. Касса планы

Финанс органы касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренәң Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын тәзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне формалаштыру һәм тапшыру тәртибен, составын һәм вакытларын билгели.

Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр өчен түләү буенча бюджеттан күчәрүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен сатып алуларны планлаштырганда билгеләнгән товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр срокларын һәм муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын тәзү һәм алып бару финанс органы яисә жирлекнең жирле администрациясенәң вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Статья 33. Керемнәр һәм чыгымнар буенча жирлек бюджеты үтәлеше.

1. Керемнәр буенча жирлек бюджеты үтәлеше Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет кануннары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чыгымнар буенча жирле бюджетны үтәү РФ БК таләпләрен үтәгән килеш финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 34. Жирле бюджетның жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча үтәлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтәлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, бюджетның бердәм санында калган акчалар белән идарә итү операцияләренән тыш, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлەرگә тиешле акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 35. Шәхси счетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләренә исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләренә исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Финанс белән тәэмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләрне исәпкә алу федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советы карарларында билгеләнгән очракларда ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс белән тәэмин итү чыганагы РФ БК 242.26 статьясында күрсәтелгән акчалар булган казначылык озата йөрүендә катнашучыларның акчалары белән операцияләрне исәпкә алу федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советы карарларында билгеләнгән очракларда финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда күрсәтелгән лицевый счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджеттан акча алучыларга, казначылык озатуында катнашучыларга алар турындагы белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгәннән соң, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларга ачыла.

Статья 36. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы шушы органның житәкчесе яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шушы орган исемнән эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен башкаруны тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларның план - графикларын төзегәндә каралган финанс белән тәэмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә, алар муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә муниципаль ихтыяжлар бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана..

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланьрга тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре, аның житәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукы бирелгән, бюджет йөкләмәләренең өстәлгән лимитлары чикләрендә, шулай ук бюджет йөкләмәләренең алынган лимитлары чикләрендә төгәлләштерелергә мөмкин.

Статья 37. Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәрдән бюджет турындагы карар белән расланган тыш файдалану

Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәр бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш финанс органы тарафыннан муниципаль хисаплашуларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, шулай ук Жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, аларны үтәүгә Россия Федерациясе БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре житмәгән очракта, финанс органы тарафыннан жибәрелергә мөмкин.

Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе Федераль салым кодексының 242 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән тәртиптә җирле бюджетка керә торган субсидияләр, шулай ук бюджет турында карары белән расланган физик һәм юридик затлардан бюджеттан кире кайтарылмый торган кертемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга җибәрелә.

Статья 38. Агымдагы финанс елын тәмамлау

1. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчен югалта.
  2. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган бюджет акчаларының бердәм счётындагы калдыклары, әгәр РФ БК тарафыннан башкасы каралмаган булса, агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бердәм бюджет счётына күчерелергә тиеш.
  3. Агымдагы финанс елның 1 гыйнварына максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, агымдагы финанс елның беренче 15 эш көне эчендә бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.
- 6 бүлек. Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

Статья 39. Бюджет хисабын төзү

Бюджет хисабына керә:

- бюджет үтөлеше турында хисап;
- бюджет үтөлеше балансы;
- эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
- акча чималлары хәрәкәте турында хисап;
- аңлатма язуы.

2. Бюджет үтөлеше турындагы хисапта бюджет үтөлеше турында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча белешмәләр бар.
3. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын ведомство буйсынуындагы алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет хисабын төзиләр. Җирле бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын финанс органына үзләре билгеләгән срокларда тапшыралар.
4. Җирлекнең бюджет хисабы финанс органы тарафыннан бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабы нигезендә төзелә.
5. Җирлекнең бюджет хисабы еллык була. Җирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисап квартал саен бирелә.
6. Җирлекнең бюджет хисабы финанс органы тарафыннан җирлек башкарма комитетына тапшырыла.
7. Җирлек бюджетының үтөлеше турындагы хисап агымдагы финанс елының беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае өчен Башкарма комитет тарафыннан раслана. Җирлек советына һәм ревизия комиссиясенә җибәрелә.

Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланьрга тиеш.

8. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын районның финанс-бюджет палатасына тапшыра.

Статья 40. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү.

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап жирлек Советында каралганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә әзерләү керә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып башкарыла.

Жирлек Советы мәрәжәгәте буенча жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның контроль - хисап палатасы яисә Татарстан Республикасы контроль - хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек Башкарма комитеты бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә әзерләү өчен жирле бюджетның үтөлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Ревизия комиссиясе, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапка бәяләмә әзерли.

5. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советына тапшырыла һәм бер үк вакытта жирлек Башкарма комитетына жиберелә.

Статья 41. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапны жирлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтөлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма язуы һәм муниципаль биремнең үтөлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтөлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтөлеше турында башка бюджет хисабы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарны раслау йә кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул белешмәләренә дәрәс булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

Жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап жирлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

Статья 42. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисап, бюджет керемнәренә, чыгымнарының һәм кытлыгының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, жирлек Советы карары белән раслана.

2. Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

- бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;
- жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;
- бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;
- бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;
- жирлек Советы тарафыннан расланган, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы карары белән жирлек бюджетының үтөлеше турында Карар кабул итү өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Статья 43. Гавами тыңлаулар

Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисапны караганчы, жирлек Советы утырышында жирлек Советы билгеләгән тәртиптә гавами тыңлаулар үткәрелә.
7 бүлек. Муниципаль финанс контроле

Статья 44. Төп нигезләмәләр. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар вәкаләтләре

1. Бюджет процессының барлык этапларында муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актларның, физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен билгели торган хокукий актларның нигезләмәләрен үтәүне, шулай ук муниципаль контрактларның, жирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләрен (килешүләрен) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органының тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

-бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, шулай ук жирлек бюджетыннан акчалар бирү турында муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларының үтәлешен тикшереп торы;

-бюджет акчаларының, бюджет үтөлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дөреслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп торы;

-«Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренең һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

4. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

-бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләренең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп торы;

-физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрен һәм йөкләмәләрен билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә

ашыруны, шулай ук бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп торү;
-бюджеттан акча бирү турындагы шартнамәләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең), шулай ук РФ БК каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (килешүләрнең) шартлары үтәлешен тикшереп торү;
-бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәлеше турындагы хисапларның, бюджеттан акчалар бирүнең нәтижәләгә күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәслеген тикшереп торү;
-дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясә законнарында каралган сатып алулар өлкәсендәгә контроль.

8 бүлек. Бюджетара трансфертлар

Статья 45. Жирле бюджетлардан бирелә торган бюджетара трансфертлар рәвешләре

1. Жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар түбәндәгә формада бирелә:
-жирлекләрнең бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр;
-РФ БК 140 статьясында билгеләнгән очракларда район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына субвенцияләр;
-муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;
-РФ БК 142.2 статьясында билгеләнгән очракларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;
-башка бюджетара трансфертлар.

Жирлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгеләнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Статья 46. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирлек бюджетыннан субсидияләр.

1. РФ БК, башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә жирле әһәмияттәгә мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлегә статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары бюджеттан субсидия бирелә торган Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

Статья 47. Жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар

Жирлек Советының РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәгә мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыру өчен жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.